

[Rimstad.]

burde udvides til også at omfatte en støtte til sygdomsforebyggende foreninger o. lign. I øvrigt bør efter min mening formanden for den eventuelle fonds bestyrelse ikke som foreslået i udkastet udpeges af justitsministeren, men af folketinget.

En anden bestemmelse i udkastet, som man har ladet udgå i det fremsatte forslag, er udkastets § 10 om, at en ægtefælle ved testamente skal kunne bestemme, at den anden skal være udelukket fra at sidde i skiftet bo, men således, at skifteretten skal kunne tilsidesætte en sådan bestemmelse, hvis den ikke er tilstrækkelig begrundet i livsarvingernes eller ægtefællens tarv. Vi er enige med højesteretsdommer Trolle, når han i sin tidligere omtalte afhandling om arvelovsudkastet i Ugeskrift for Retsvæsen 1961 går ind for en sådan ordning.

Med hensyn til uskiftet bo mener vi, man bør gå så langt som muligt for at kunne medinddrage særeje. Det forudsættes jo, forstår jeg, at der ved en snarlig ændring af ægteskabsloven skabes mulighed for ved ægtepagt at hindre, at den først afdøde ægtefælles særeje skal skiftes ved dennes død. Jeg mener, det bør overvejes, om ikke særeje ifølge loven bør gå med i det uskiftede bo, altså uden at der kræves ægtepagt. Et sådant krav vil også kunne gøre det noget prekært og afstedkomme de samme chokerende overraskelser for enken som efter de hidtil gældende regler, hvorefter skifte af førstafdødes særeje er uundgåeligt.

Lovforslagets § 19, hvorefter en afdød ægtefælles bodel i det uskiftede bo går uden om det såkaldte mellemdøde barn og dets ægtefælle, vil utvivlsomt give anledning til betydelige drøftelser i udvalget. Jeg er klar over, at denne radikale nydannelse vil være en praktisk lettelse for skifteretten og eksekutorer, men jeg føler mig ikke overbevist om, at højesteretsdommer Trolle ikke har ret, når han i den omtalte afhandling med vægtige argumenter går stærkt imod en sådan ændring af reglerne.

På baggrund af den hovedtendens i forslaget, som går ud på at styrke ægtefællens stilling, mener jeg, at man i hvert fald bør finde udveje for en hensyntagen også til det mellemdøde barns ægtefælle, altså til arveladernes svigerbarn. Skulle resultatet

blive, at forslaget på dette punkt går af med sejren, således at svigerbarnet i den pågældende situation kun kan arve ifølge testamente, må det efter min mening i hvert fald være en selvfølge, at arveafgiftsreglerne ændres, således at svigerbarnet ikke kommer til at betale mere, end det mellemdøde barn selv skulle have gjort.

Et andet i hvert fald principielt betydningsfuldt spørgsmål er det, om der er tilstrækkelig anledning til at gå bort fra de nugældende regler om arveladerens mulighed for ensidigt at bestemme afkortning i arven af særlige forstrækninger til en arving. Det kan her efter vor mening ikke have afgørende vægt, at disse tilfælde ikke tæller så meget i statistikken. Det forekommer mig, at det forberedende udvalg, til hvis udkast den højtærede justitsministers forslag jo slutter sig, har taget lidt vel let på den kendsgerning, at en række af landets skifteretter med den største, Københavns byret, i spidsen fraråder en ophævelse af de gældende regler, og her er det af vigtighed, at også højesteretsdommer Trolle går imod en sådan ændring.

Jeg skal endelig gøre nogle korte bemærkninger om et område, som måske for den store befolkning er et af de vigtigste, nemlig spørgsmålet om de krav, der bør stilles og måske navnlig ikke stilles for at anerkende en testamentarisk disposition som gyldig. Man vil her ifølge lovforslaget for at opnå klarhed og enkelhed, hvilket naturligvis altid er prisværdigt, fastsætte regler, hvorefter en testamentarisk disposition kan anfægtes af de interesserede alene ved en henvisning til, at formaliteterne ikke er overholdt, selv om der intet har været i vejen med arveladerens mentale tilstand, og selv om der ikke er nogen grund til at tvivle på, at dispositionen virkelig er udtryk for arveladerens ønsker.

Spørgsmålet har særlig betydning for de uhyre mange tilfælde, hvor det kun er løsøre, der efterlades. Der er fra flere særdeles kyndige sider taget afstand fra at tillægge formalitetskravet en så afgørende vægt. Jeg må her indskrænke mig til at henvise til den ofte omtalte afhandling af højesteretsdommer Trolle samt artikler af professor Illum i Ugeskrift for Retsvæsen i 1961, professor Torben Lund i Juristen 1962 og senest en artikel i Ugeskrift for